

Halvering af dagpengeperioden

Syv ud af ti kan ikke få kontant-hjælp, når dagpengene forsvinder

Regeringen og Dansk Folkepartis spareplan indebærer, at dagpengeperioden bliver halveret fra fire til to år. Det vil medføre, at et stort antal forsikrede ledige hvert år vil falde ud af dagpengesystemet, fordi de har opbrugt deres toårige dagpengeperiode. Når dagpengene forsvinder, kan man søge om kontanthjælp i kommunen. Men her er det langt fra alle, der kan få hjælp. Syv ud af ti kan ikke få kontanthjælp, når dagpengene forsvinder.

af senioranalytiker **Jes Vilhelmsen** & privatøkonom **Mie Dalskov**

2. juni 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Regeringen og Dansk Folkepartis spareplan indebærer, at dagpengeperioden afkortes fra fire til to år. Det vil medføre, at et stort antal ledige hvert år får stoppet deres dagpengeudbetalinger, fordi de har modtaget dagpenge i to år.
- Syv ud af ti af dem, der rammes af den afkortede dagpengeperiode, kan ikke få kontanthjælp i kommunen, når dagpengene forsvinder. Det skyldes, at deres formue eller ægtefællens indkomst er for høj
- Halvering af dagpengeperioden, kan derfor give mange af de ramte store økonomiske problemer, når de falder ud af dagpengesystemet. Regeringens genopretningsplan klipper derved nogle gevaldige huller i det sociale sikkerhedsnet.

Kontakt

Senioranalytiker
Jes Vilhelmsen
Tlf. 33557721
Mobil 30687095
jv@ae.dk

Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Syv ud af ti kan ikke få kontanthjælp, når dagpengene forsvinder

Regeringen og Dansk Folkepartis spareplan indebærer, at dagpengeperioden bliver halveret fra fire til to år. Det vil medføre, at et stort antal forsikrede ledige hvert år vil falde ud af dagpengesystemet, fordi de har opbrugt deres toårige dagpengeperiode. Når dagpengene forsvinder, kan man søge om kontanthjælp i kommunen, men her er det langt fra alle, der kan få hjælp. Baggrunden for det er, at den lediges formue eller ægtefællens indtægt kan være for høj.

Ved hjælp af registerdata fra Finansministeriets Lovmodel er det muligt at beregne, hvor stor en andel af dem som rammes af den afkortede dagpengeperiode, der ikke kan modtage kontanthjælp. Analysen ser kun på, om man kan få kontanthjælp ud fra reglerne om formue, friværdi og ægtefællens indkomst. Der ses således ikke på eventuel reduktion i hjælpen, hvorved tallet ville være endnu større. Metoden er yderligere beskrevet i boks 1 nedenfor.¹

Som det fremgår af tabel 1, var der knap 15.000 ledige i november 2007, der havde brugt mellem to og fire år af den fireårige dagpengeperiode². Hvis reglerne om en toårig dagpengeperiode havde været gældende på det tidspunkt, ville de 15.000 ledige ikke længere have ret til at modtage dagpenge.

Ud af de 15.000 ledige, var der omkring 10.800, som ikke ville være berettiget til kontanthjælp. Det svarer til, at mere end syv ud af ti, ikke kan få kontanthjælp, når dagpengene forsvinder efter 2 år.

Halvering af dagpengeperioden, kan derfor give mange af de ramte store økonomiske problemer, når de falder ud af dagpengesystemet. Regeringens genopretningsplan klipper derved nogle gevaldige huller i det sociale sikkerhedsnet.

Tabel 1. Ledige, der rammes af den afkortede dagpengeperiode, som ikke kan få kontanthjælp

	Antal	Procent
Ledige, der har brugt 2-4 år af dagpengeperioden	14.838	100,0
Uden mulighed for kontanthjælp	10.761	72,5

Anm: Antallet af ledige, der har brugt 2-4 år af dagpengeperioden er opgjort i uge 48 i 2007. Beregningsmetoden er beskrevet i boks 1. Alle indkomster og formuer er fremskrevet til 2010 niveau.

Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag samt Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Hvis familien har en formue over et vist beløb, kan man nemlig ikke få kontanthjælp, da lovgivningen antager, at den enkelte og familien i så fald kan forsørges af formuen. Grænsen for, hvor stor formuen må være, er 10.000 kr. for enlige og 20.000 kr. for ægtepar.

I kommunens vurdering af den lediges mulighed for kontanthjælp indgår ligeledes friværdi i boligen, og det er heller ikke muligt at få kontanthjælp, hvis ægtefællen har en lønindkomst, der er stor nok til at forsørge den ledige og familien, jf. den gensidige forsørgelsespligt. Reglen er, at hvis ægtefællens indkomst er højere end det beløb, begge ægtefæller ville kunne få i kontanthjælp, så kan man ikke modtage kontanthjælp.

¹Analysen er lavet på de nyeste registerdata, der dækker befolkningen pr. 1. januar 2008. Alle formuer og indtægter er fremskrevet til 2010-niveau, og analysen følger således lovgivningen i 2010.

²I uge 11 i 2010 var der omkring 9.300 ledige, der havde forbrugt 2-4 år af deres fireårige dagpengeperiode. Antallet forventes at stige til 20.000 i 2011.

Boks 1. Ikke alle ledige kan få dagpenge eller kontanthjælp

Ved hjælp af kontanthjælpslovgivningen og Danmarks Statistiks registerdata er det undersøgt, hvor mange ledige, der ikke kan få kontanthjælp, når dagpengeperioden udløber. Undersøgelsen bygger på Lovmodellens registeroplysninger for befolkningen pr. 1. 1. 2008. Analysen omfatter ledige, der i uge 48 i 2007 havde brugt mellem 2 og 4 år af den fireårige dagpengeperiode.

Alle indkomstoplysninger samt oplysninger om likvid formue og friværdi i bolig er fremskrevet til 2010-niveau. Boligværdien er fremskrevet med boligprisudviklingen fra Realkreditrådet frem til ultimo 2009 på detaljeret niveau. Herefter er boligpriserne lagt fladt. Boliggælden er fremskrevet med den makroøkonomiske udvikling i realkreditudlån fraregnet nye udlån. Lønindkomsten er fremskrevet med lønudviklingen fra Økonomisk Redegørelse (dec. 2009) fra Finansministeriet. Aktiebeholdningen er fremskrevet med kursværdien ultimo 2009, og den resterende formue er fremskrevet med renteutviklingen.

Hvis man bliver ledighed uden at være medlem af en a-kasse eller hvis man falder ud af dagpengesystemet, kan kontanthjælp være en mulighed. For at få kontanthjælp er det dog et krav, at den ledige ikke kan blive forsørgt på anden vis f.eks. af ægtefælle eller af egen formue (Se lov om aktiv socialpolitik, §14, stk. 2). Dette betyder, at ledige, der ikke er medlem af en a-kasse, heller ikke kan få kontanthjælp, hvis følgende gælder for deres eller familiens økonomi:

1. Ægtefællen kan forsørge den ledige. Ifølge reglen om gensidig forsørgelsespligt kan den ledige ikke få kontanthjælp, hvis ægtefællen kan forsørge familien. Dette svarer til, at ægtefællens indkomst er større end den kontanthjælp, de to ægtefæller kunne have fået - dvs. to gange kontanthjælpsats.
2. For stor likvid formue. Enlige kan ikke modtage kontanthjælp, hvis den likvide formue er på mere end 10.000 kr. For ægtepar gælder en formuegrænse på over 20.000 kr.
3. Anden formue. Kommunen medregner også værdier af andre aktiver i formuen. Dette gælder eksempelvis friværdi i helårsbolig, friværdi i sommerhus samt værdi af både, heste, biler o. lign. Det er en vurdering i den enkelte kommune, hvor meget værdierne i sådanne aktiver skal indgå. Ifølge loven må ledige med egen bolig gerne have en formue af en sådan størrelse, der kan sikre en vis vedligeholdelse af boligen og en vis boligstandard. AE har forud for analysen været i kontakt med forskellige kommuner. Ydelsescentrene i kommunerne benytter forskellige grænser for, hvor stor friværdien af helårsboliger må være. I denne undersøgelse bruges en grænse på 350.000 kr. på helårshuse, mens al friværdi i fritidsbolig tæller med. For ægtefæller ses på den samlede friværdi, mens der for samlevende ses hver enkelt ejers andel. I analysen indgår formueaktiver ud over friværdi i bolig og likvid formue ikke. Dette taler for, at antallet af personer, der ikke kan modtage kontanthjælp, i virkeligheden er langt højere end det tal, der findes her.

Generelt afhænger kontanthjælpsatserne af alder, bopæl og forsørgelsespligt. Satserne er højest for personer med forsørgelsespligt eller personer over 25 år. Personer under 25 år, der bor hjemme, får mindste sats. Normalt er aldersgrænsen for kontanthjælp 18 år, da de unge hermed bliver selvstændig hjælpsberettigede. Udbetalingen for de 18-årige følger deres egen økonomi, jf. ovenstående regler.

Analysen medtager de tre ovennævnte kriterier i form af likvid formue, anden formue og ægtefællers indkomst. Der ses derfor ikke på biler, heste, både eller andre aktiver, og der tages ikke stilling til, om boligen kan belånes eller sælges. Alle boliger medtages, jf. ovenstående punkt 3. Der ses heller ikke på eventuel reduktion i hjælpen, dvs. f.eks. halvering i kontanthjælpen.